

OBSAH

ÚVOD.....	7
<u>ČÁST I – ROZVOJOVÁ EKONOMIKA A MEZINÁRODNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE</u>	
1. POSTAVENÍ ROZVOJOVÝCH ZEMÍ VE SVĚTOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ NA PŘELOMU TISÍCILETÍ	
(Lenka Adamcová)	12
2. MĚNÍCÍ SE CHARAKTERISTIKA, RŮST A STRUKTURA ROZVOJOVÝCH EKONOMIK	
(Lenka Adamcová)	23
2.1. ÚVODNÍ CHARAKTERISTIKA ROZVOJOVÝCH EKONOMIK	23
2.2. EKONOMICKÝ RŮST ROZVOJOVÝCH EKONOMIK	30
2.3. ZMĚNA STRUKTURY ROZVOJOVÝCH EKONOMIK.....	37
2.4. ROSTOUcí ÚLOHA ČÍNY VE SVĚTOVÉ EKONOMICE	44
3. HLAVNÍ ROZVOJOVÉ REGIONY – VÝVOJ VYBRANÝCH MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ	
(Lenka Adamcová, Tereza Němečková)	49
3.1. LATINSKÁ AMERIKA	49
3.2. AFRIKA.....	59
3.3. ASIE	68
4. EKONOMICKÉ VZTAHY EU S ROZVOJOVÝMI ZEMĚMI – UTVÁRENÍ ROZVOJOVÉ POLITIKY EU	
(Lenka Adamcová, Tereza Němečková)	80
4.1. ROZVOJOVÁ POLITIKA EU – VYMEZENÍ PŘEDMĚTU ZKOUMÁNÍ A SMLUVNÍ RÁMEC .	81
4.2. TZV. PROCES „PŘIDRUŽENÍ“ ZEMÍ ACP K EHS/ES/EU	94
4.2.1. Loméská dohoda I	96
4.2.2. Loméská dohoda II	99
4.2.3. Loméská dohoda III.....	101
4.2.4. Loméská dohoda IV.....	102
4.2.5. Revidovaná Lomé IV	114
4.2.6. Dohoda z Cotonou.....	117
4.3. ROZVOJOVÁ POLITIKA EU – REGIONÁLNÍ CHARAKTERISTIKA	128

4.3.1. EU a Středomoří a Blízký východ	130
4.3.2. EU a Latinská Amerika	132
4.3.3. EU a Asie	134
4.4. NÁSTROJE ROZVOJOVÉ POLITIKY EU	136
4.4.1. Nástroje finanční	137
4.4.2. Nástroje obchodní	143
4.4.3. Nástroje na podporu rozvoje soukromého sektoru	148
4.4.4. Nástroje na podporu činností nevládních organizací (NGOs)	149
4.4.5. Nástroje na podporu rybolovu	149
5. ROZVOJOVÉ POLITIKY ZEMÍ OECD/DAC	
(Michal Kaplan)	151
5.1. VÝBOR OECD PRO ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI (DAC)	151
5.2. ČESKÁ REPUBLIKA A DAC	160
5.3. ROZVOJOVÁ POLITIKA VYBRANÝCH ZEMÍ DAC	164
SEZNAM TABULEK	178
SEZNAM ZKRATEK	179
SEZNAM LITERATURY	181

ČÁST II - POLITICKÉ A KULTURNÍ PROBLÉMY ROZVOJOVÉHO SVĚTA

1. POLITICKÝ VÝVOJ A PROBLÉMY ROZVOJOVÝCH REGIONŮ	
(Jan Kochan)	184
1.1. LATINSKÁ AMERIKA	184
1.2. AFRIKA	197
1.3. ČÍNA A INDIE	209
2. KULTURY ROZVOJOVÝCH REGIONŮ	
(Zuzana Lehmannová)	216
2.1. KULTURNÍ PLURALITA SOUČASNÉHO SVĚTA	216
2.1.1. Podstata kulturní rozmanitosti	217
2.2. KULTURNÍ STRUKTURA SOUČASNÉHO SVĚTA	223
2.2.1. Vývoj vztahů mezi kulturami	223
2.2.2. Hierarchie sociokulturních systémů	225
2.3. STŘET KULTUR A KULTURNÍ KONFLIKT V GLOBALIZOVANÉM SVĚTĚ	227

2.3.1. <i>Vnější a vnitřní kulturní napětí jako zdroj konfliktů</i>	228
2.3.2. <i>Globální kulturní mezera a její rizika</i>	231
3. KULTURNĚ HISTORICKÉ KOŘENY ROZVOJOVÝCH REGIONŮ	
(<i>Zuzana Lehmannová</i>)	235
3.1. KONFUCIÁNSKÁ KULTURA.....	235
3.1.1. <i>Základní historické faktory</i>	236
3.1.2. <i>Paradigmatické principy konfuciánské kultury</i>	237
3.2. HINDUISTICKÁ KULTURA	238
3.2.1. <i>Základní historické faktory</i>	238
3.2.2. <i>Paradigmatické principy hinduistické kultury</i>	239
3.3. ISLÁMSKÁ KULTURA	241
3.3.1. <i>Základní historické faktory</i>	242
3.3.2. <i>Paradigmatické principy islámské kultury</i>	244
3.4. LATINSKOAMERICKÁ KULTURA	246
3.4.1. <i>Základní historické faktory</i>	246
3.4.2. <i>Paradigmatické principy latinskoamerické kultury</i>	248
3.5. AFRICKÁ KULTURA	249
3.5.1. <i>Základní historické faktory</i>	250
3.5.2. <i>Paradigmatické principy africké kultury</i>	251
SEZNAM ZKRATEK	253
SEZNAM LITERATURY	254

ČÁST III - ÚZEMNÍ A SOCIOKULTURNÍ ASPEKTY ROZVOJOVÉ A HUMANITÁRNÍ POMOCI

1. REGIONÁLNÍ STUDIA A ROZVOJOVÁ POMOC	
(<i>Jaroslava Kadeřábková</i>)	256
2. URBANIZACE V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH	
(<i>Zuzana Trhlinová</i>)	260
2.1. VYMEZENÍ POJMU URBANIZACE	261
2.2. SOUČASNÉ URBANIZAČNÍ TRENDY V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH	263
2.3. HLAVNÍ PROBLÉMY PROVÁZEJÍCÍ URBANIZACI	265
2.4. ROLE VEŘEJNÉ SPRÁVY V ŘÍZENÍ URBANIZAČNÍCH PROCESŮ	268

3. NEZISKOVÝ SEKTOR A ROZVOJOVÁ A HUMANITÁRNÍ POMOC	
(Jaroslava Kadeřábková)	270
3.1. CHARITA, DOBROČINNOST A FILANTROPIE.....	274
3.2. SPOLKY A SDRUŽENÍ	275
3.3. SPOLEČENSTVÍ NEBOLI KOMUNITA.....	277
3.4. ORGANIZAČNÍ KULTURA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	279
3.5. NEZISKOVÝ SEKTOR ČR A ZAHRANIČNÍ ROZVOJOVÁ POMOC	281
4. SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ ASPEKTY ROZVOJOVÉ A HUMANITÁRNÍ POMOCI	
(Jaroslava Kadeřábková)	284
4.1. SOUČASNÁ ROZVOJOVÁ A HUMANITÁRNÍ POMOC A JEJÍ PROMĚNY	287
4.2. MIGRACE, MULTIKULTURA, ETNICKÉ KONFLIKTY	288
4.3. CHUDOBA A ROZVOJ.....	291
4.4. LIDSKÁ PRÁVA.....	292
SEZNAM ZKRATEK	295
SEZNAM LITERATURY	296